

Garrofer de la riera de Sant Just

Sant Just Desvern

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat
Lloc/Adreça: Riera de Sant Just, s/n.
Emplaçament A la confluència del passeig de la Muntanya amb el camí de la font de la Beca.

Coordenades:

Latitud: 41.394645690918
Longitud: 2.0818881988525
UTM Est (X): 423248
UTM Nord (Y): 4582975

Classificació

Número de fitxa 08221 - 345
Àmbit: Patrimoni natural
Tipologia Espècimen botànic
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: L'exemplar presenta part del tronc tombat i està cobert parcialment per la vegetació de la riera.
Protecció Legal
Tipus de protecció: Arbre o arbreda d'interès
Observacions protecció: Número AIL-32-2013 del catàleg proposta de l'Ordenança de protecció de l'arbrat i dels espais verds de Sant Just Desvern, proposat com AIL (Arbre d'Interès Local), ordenança aprovada en Ple de l'Ajuntament el 25 de setembre de 2014.
La serra de Collserola forma part de la Xarxa Natura 2000, una xarxa europea d'espais naturals protegits que té com a objectiu garantir la biodiversitat mitjançant la conservació dels hàbitats naturals i de les espècies de flora i fauna silvestres d'interès comunitari. El 5 de setembre de 2006, el Govern de Catalunya, amb l'Acord de Govern 112/2006, aprova la llista definitiva de LIC (Lloc d'Importància Comunitària) i de ZEPA (Zona Especial Protecció Aus) que configura la Xarxa Natura 2000 al nostre país.
El Pla Especial de Protecció del Medi Natural i del Paisatge del Parc

Natural de la Serra de Collserola (PEPNat), aprovat el 2020 amb aprovació definitiva per Acord de Govern de la Generalitat de Catalunya en sessió del 6 d'abril de 2021, estableix les directrius per a la preservació dels valors naturals i paisatgístics del parc, així com per a la regulació dels usos i activitats que s'hi desenvolupen. Aquest pla és l'eina principal per a la gestió sostenible de l'espai natural.

Data aprovació:	dj., 25/09/2014 - 12:00
Número inventari	Catàleg d'Arbres Singulares del Parc Natural de Collserola (nº 142);
Generalitat i altres inventaris	Inventari dels Elements d'Interès Especialment Rellevant del PEPPNSC (nº A27)
Accés	Difícil
Ús actual:	Social
Titularitat	Pública
Titular:	Ajuntament de Sant Just Desvern, Plaça de Jacint Verdaguer, 2, 08960 Ref. Cad. 3430902DF2833G0001YA
Autoria de la fitxa	David Torres Rodríguez - Kuanum
Data de registre de la fitxa:	dt., 04/03/2025 - 10:10

Descripció

Exemplar de garrofer (*Ceratonia siliqua*) de 15,5 m d'alçada, amb un perímetre de tronc de 2,73 m i 14,7 m de diàmetre de capçada. L'arbre està situat a la llera de la riera de Sant Just, a l'altura de la confluència del torrent Bó amb la riera, dins del Parc Natural de Collserola.

De la família de les lleguminoses, l'individu presenta un tronc irregular i ple de nusos, totalment tombat sobre la llera de la riera. L'escorça és llisa de color grisenc. La capçada, irregular, té branques robustes i entortolligades.

És un arbre perennifoli de fulles compostes, amb folíols disposats de manera enfrontada, de contorn ovalat i color verd fosc. Floreix d'agost a novembre amb inflorescències poc vistoses formant un raïm. El fruit és la garrofa, una beina de forma lleugerament corbada que pot arribar a fer 25 cm. de llargada, a l'interior de la qual es troben entre 10 i 16 llavors.

Història

Espècie originària de la Mediterrània Oriental molt present des d'antic a tota la regió mediterrània. Adaptada a condicions àrides, suporta bé climes secs i càlids, així com tota mena de substrats.

Plantat principalment pel seu fruit, la fusta també ha estat molt apreciada en fusteria i per fabricar botes de vi, per la seva alta densitat, color vermellós i resistència als corcs. També és una fusta apropiada com llenya i per fer carbó. L'escorça i les fulles s'ha usat tradicionalment per adobar pells, gràcies a la seva riquesa en tanins.

Les garrofes són comestibles i han sigut un aliment pel bestiar oví, caprí i cavallar. Són molt riques en sucres, motiu pel qual també han estat consumides al món rural com una llaaminadura, i en èpoques de carestia, com substitutiu de la xocolata i el cafè. La farina de les llavors és panificable i va ser habitual durant la Guerra Civil espanyola a les taules de moltes famílies. Actualment, la garrofa té moltes

aplicacions industrials, com el seu ús per fabricar la coberta de les càpsules de medicaments o com a espessidor dels gelats. Algunes preparacions farmacèutiques utilitzen les llavors en medicaments laxants, gràcies al seu l'alt contingut en mucíl·lag, una substància gelatinosa. L'escorça, en canvi, té un ús en preparats astringents.

Les llavors de la garrofa presenten un pes molt uniforme, uns 200 mil·ligrams, motiu pel qual van ser emprades des d'antic com a unitat de pes en joieria sota el nom de quirat. El terme, provinent del grec *keration* i que derivà en *querat* i *kirat*, ha arribat fins als nostres dies i continua vigent com a unitat per pesar els metalls preciosos.

Bibliografia

AJUNTAMENT DE SANT JUST DESVERN (2014). *Ordenança de protecció de l'arbrat i dels espais verds de Sant Just Desvern*.

CABALLERO ARROYO, Cecilia; GUAL DEVESA, Ramon; RUEDA AGUILERA, Ferran (1997). *Arbres de Sant Just Desvern*. Ajuntament de Sant Just Desvern.

Enllaços d'interès:

[Arbres Singualars del Parc Natural de Collserola](#)

[Herbari Virtual del Mediterrani Occidental](#)

[Flora Catalana](#)

